

РЕШЕНИЕ

№ 4508

гр. София, 01.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXIII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 03.06.2022 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Доброслав Руков

**ЧЛЕНОВЕ: Красимира Желева
Калинка Илиева**

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **12752** по описа за **2021** година докладвано от съдия Красимира Желева, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.284 и сл. от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС) във вр. с чл. 203 – чл. 207 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на юрк. Д. М., като пълномощник на ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА“, представлявана от главния директор, срещу РЕШЕНИЕ № 6249 от 01.11.2021г. на Административен съд София - град (АССГ), I-во отделение, 18-ти състав по адм. дело № 3322/2021г.

Касаторът претендира за неправилност на съдебния акт, в частта, с която осъжда Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ - [населено място] да заплати на А. В. В. обезщетение за неимуществени вреди в размер на 1200 /хиляда и двеста/ лева, за периода от 12.07.2017г. до 15.03.2018г. и от 01.10.2019г. до 18.12.2020г. Поддържа, че първостепенният съд не е съобразил действителните факти и установените по делото обстоятелства, в резултат на което е достигнал до погрешни правни изводи. Твърди, че съдът неправилно е приел за доказана претенцията за недостатъчна жилищна площ. Излага съображения, че от представените и приети по делото писмени доказателства по извършване на ДДД обработка, затворническата администрация е изпълнила всички свои задължения, като извършва редовно третиране на засегнатите с инсекти площи. Взети са всички възможни мерки за предотвратяване на разпространението на хлебарки и дървеници на територията на

Затвора [населено място] и неговите поделения. Посочва, че в случая не се доказва бездействие в нарушение на чл.3 от ЗИНЗС, а относно вредите - вреди по делото не се доказваха. Твърди, че престоят и условията в затвора не са оказали негативно влияние върху психичното състояние на ищеца. Излагат се съображения, че ищецът не е ангажирал и не е представил доказателства за реално претърпени и установени вреди, в резултат именно на посочените от него като незаконосъобразни бездействия на ответника, както и няма доказателства за влошено състояние, което да се дължи на твърдяното нарушение. Касатора счита, че е допуснато нарушение и при определяне размера на обезщетението, доколкото, той е завишен и не е в съответствие с правилата за определяне на обезщетението по справедливост, противоречи на чл.52 от ЗЗД и води до неоснователно обогатяване на ищеца. Прави искане да бъде отменено, в оспорваната му осъдителна част.

Ответникът – А. В. В., оспорва касационната жалба. Чрез процесуалния си представител адв. К. М. поддържа, че обжалваното съдебно решение е частично неправилно с оглед ниския размер на присъдената като обезщетение сума. Моли да се увеличи размера на присъдената като обезщетение сума.

Прокуратурата на Р. България, представлявана от прокурор М. от Софийска градска прокуратура (СГП), дава мотивирано заключение за неоснователност на касационната жалба.

Административен съд София – град, Х. касационен състав, като се запозна с обжалваното съдебно решение, съобрази доводите и възраженията на страните и обсъди наведените касационни основания и тези по чл. 218, ал. 2 от АПК, намира от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е допустима, като подадена срещу съдебно решение, подлежащо на касационен контрол, от надлежна страна по смисъла на чл. 210, ал. 1 АПК и при спазване на преклузивния 14-дневен срок по чл. 211, ал. 1 АПК, във вр. чл. 63, ал. 1, изр. 2 ЗАНН.

Настоящият състав, като извърши служебна проверка, на основание чл.218, ал.2 АПК и въз основа на фактите, установени от АССГ, съгласно чл.220 от АПК, намира, че обжалваното решение е валидно и допустимо. Решението е постановено по отношение на акт, който подлежи на съдебен контрол, като произнасянето е извършено от компетентен съд, в рамките на правомощията му.

В случая настоящият състав намира, че не са допуснати процесуални нарушения. Подробно са обсъдени всички писмени доказателства, както и свидетелските показания. Въз основа на тях съдът е направил и фактическите си изводи – като подробно е обосновал кои факти е приел за установени. При извършване на тази дейност съдът намира, че не са допуснати процесуални нарушения.

Ищецът А. В. В. е предявил срещу ответника ГДИН иск с правно основание чл.284, ал.1 ЗИНЗС във вр. с чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ), за присъждане на обезщетение в размер на 50 000 лева неимуществени вреди поради поставяне в унижителни условия на живот – недостатъчна площ на обитаване, рядко проветряване, наличие на насекоми, гризачи, нехигиенични условия, лошо медицинско обслужване. Заявява се, че същите са настъпили при изтърпяването на наложена мярка за неотклонение „задържане под стража“ в Следствения арест- [населено място], [улица] за времето от 02.03.2013г. до 04.10.2013г.; от 06.03.2014г. до 19.08.2014г. и от 02.07.2015г. до 11.02.2016г. и на наложеното му наказание „лишаване от свобода“ в Централен Затвор – [населено

място] в периода от 12.07.2017г. до 18.12.2020г.

С обжалвания съдебен акт по адм. дело №3322/2021г. решаващият състав на АССГ е приел за частично основателен предявения иск за неимуществени вреди и е осъдил ответника ГДИН да заплати на ищеца обезщетение в размер на 1200 лева.

Относно предявения иск за заплащане на обезщетение в размер на 34 500 лева за претърпени вреди по време на изтърпяване на наложено наказание „лишаване от свобода“ в Централен Затвор – [населено място] в периода от 12.07.2017г. до 18.12.2020г. : съдът е установил, че въпреки провежданите от администрацията дейности за дезинфекция, дезинсекция и дератизация, същите не са били достатъчно ефективни и ефикасни, с оглед установеното от свидетелите А. и Г., че проблемът с дървениците е постоянен и спането в килията е било невъзможно. Свидетелите са заявили, че В. постоянно е имал ухапвания и сърбежи от дървеници, и редовно се е оплаквал. При преценката си за размера на обезщетението съдът е преценил фактите, интензитета и времетраенето на претърпените физически болки и страдания и с оглед разпоредбата на чл.52 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД) е сметнал исквата претенция за основателна и доказана в размер на 1200 лева за периода от 12.07.2017 до 15.03.2018г и от 01.10.2019г до 18.12.2020г., заедно със законната лихва, считано от датата на предявяване на иска на 05.04.2021г. до окончателното изплащане на присъденото обезщетение. В останалата част- за сумата над 1200 лв. до размера на претендираните 34 500 лв. и за периода от 16.03.2018г- 30.09.2019г. искът е неоснователен и недоказан, поради което следва да се отхвърли. Съдът е съобразил размера на дължимото обезщетение и с установената съдебна практика по сходни дела на АССГ / P2451/19г; P2475/19г; P204/20; P1063/19г; P357/21г /.

Решението е правилно.

Пред касационната инстанция не са ангажирани нови писмени доказателства по смисъла на чл.219, ал.1 АПК, поради което и на основание чл.220 АПК се приемат за доказани фактите, така, както са установени от АССГ, 18-ти състав.

Съгласно чл.284, ал.1 ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода или задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения по чл.3. В чл.3, ал.1 ЗИНЗС е въведена императивна забрана осъдените и задържаните под стража да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Според чл.3, ал.2 ЗИНЗС за нарушение на ал.1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействие или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или поражат чувство на страх, незащитеност или малоценност, действия или бездействие на техни органи и длъжностни лица при или по повод извършване на административна дейност. В чл.284, ал.5 ЗИНЗС е въведена оборима презумпция, че настъпването на неимуществени вреди в случаите по ал.1 се предполага до доказване на противното.

В случая безспорно е установено със събраните доказателства, че А. В. В. е изтърпявал наложена мярка за неотклонение „задържане под стража“ в Следствения арест- [населено място], [улица] за времето от 02.03.2013г. до 04.10.2013г.; от 06.03.2014г. до 19.08.2014г. и от 02.07.2015г. до 11.02.2016г. и наказание „лишаване

от свобода“ в Централния софийски затвор в периода от 12.07.2017г. до 18.12.2020г. т.е. той се е намирал в специализирано заведение, под ръководството и контрола на касатора.

В периода пребиваващ в Централния софийски затвор, по време на настаняването във втора, пета и осма група /12.07.17г. - 16.03.18г. и от 30.09.19г. до 18.12.20г./ площта на килиите от около 10-12кв.м, в която се включват и обособените тоалетни, с населеност от 5-6 човека, отрежда по по-малко от 3 кв. м . жилищна площ за всеки лишен от свобода, което очертава недостиг на жилищна площ съобразно стандарта, установен в чл.43, ал.4 ЗИНЗС . От показанията на разпитаните по делото свидетели се установява и недостатъчно обезпаразитяване и наличие на дървеници, доколкото въпреки провежданите от администрацията дейности за дезинфекция, дезинсекция и дератизация, същите не са били достатъчно ефективни и ефикасни, с оглед установеното от свидетелите А. и Г., че проблемът с дървениците е постоянен и спането в килията е било невъзможно. Свидетелите са заявили, че В. постоянно е имал ухапвания и сърбежи от дървеници, и редовно се е оплаквал.

Поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода” уронва човешкото достойнство или поражда чувство на страх, незащитеност или малоценност. Те превишават целите на изтърпяване на наказанието. Налице е причинна връзка между частичното бездействие и неимуществените вреди. Поставянето на ищеца в неблагоприятни условия само по себе си представлява третиране, способно да породи у него емоционално и морално страдание, стрес и безпокойство.

Предвид така установеното, споделят се изводите на първостепенния съд относно частична основателност на предявения иск, при установяване на сочените в исковата молба обстоятелства, от които ищецът извежда причинени неимуществени вреди.

В съответствие с доказателствата по делото решаващият състав е направил извод, че е налице неизпълнение от страна на ответника на изискването за хуманно и неунизително отношение, обективизирано в ненадлежно осигуряване изискванията за благоприятни санитарно - битови условия в насока недостатъчно обезпаразитяване.

Настоящият троен съдебен състав приема, че правилно и обосновано, в съответствие с писмените и гласни доказателства, съставът на АССГ е достигнал до извод, че претендираните неимуществени вреди, вследствие на недостатъчна жилищна площ и наличие на дървеници и хлебарки в помещенията са доказани.

Административният съд е изследвал много подробно всички предпоставки за възникване правото на иск по чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС, и след като е установил наличието им, е приел основателността на иска. Доказателствената тежест в исковото производство лежи върху ищеца, който следва да докаже с допустимите, относимите и необходимите доказателствени средства осъществяването на фактите, от които черпи права. След като ищецът е ангажирал достатъчно доказателства във връзка с тези твърдения, то административният съд правилно е приел, че исковата претенция в тази част е доказана и е уважил иска, съобразявайки принципа на справедливост. Определеният размер за сумата, присъдена като обезщетение е съобразен с разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД, като се има предвид и субективността на такава преценка, съобразен е и с интензитета на вредите и продължителността на периода, като в останалата част до пълния претендиран размер законосъобразно искът е отхвърлен като неоснователен. Размерът на обезщетението е съобразен изцяло с релевантните за спора обстоятелства.

В касационната жалба на ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА“ не се съдържат нови доводи, които да не са били предмет на проверка и анализ от първоинстанционния съд.

С оглед на изложеното, съдът намира, че правилно и в съответствие с приложимите материални разпоредби на ЗИНЗС решаващият съд е ангажирал отговорността на затворническата администрация.

Настоящата инстанция възприема мотивите на Административен съд София - град, довели до постановяване на обжалвания съдебен акт, поради което и на основание чл. 221, ал. 2, изр. 2 от АПК не следва да ги повтаря.

Воден от изложеното, X. троен състав на Административен съд София – град

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 6249 от 01.11.2021г. на Административен съд София - град (АССГ), I-во отделение, 18-ти състав по адм. дело № 3322/2021г.

Решението е окончателно.

Председател:

Членове 1.

2.